„RESURSA” UMANĂ LA CONFLUENȚA DINTRE CUNOAŞTERE ŞI SCHIMBARE

HUMAN RESOURCE AT THE CONFLUENCE BETWEEN KNOWLEDGE AND CHANGE

Prof.dr.ing, ec. Ioan ABRUDAN
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

Nu cred că, în 1962, când a lansat cartea „Producția şi distribuția de cunoştințe”, autorul ei F. Machlup, şi-a dat seama de ce carieră strălucitoare se va bucura acest subiect în perioada următoare. Când, însă, o voce de autoritatea lui P. Drucker a preluat tema, sintagma de „societate bazată pe cunoştințe” a fost consacrată. Să nu uităm, însă, că problema cunoaşterii a fost pusă în „partitura” hamletiană de către E. Racoviță prin formularea: „A ştii sau a nu ştii aceasta-i întrebarea”, înaintea celor doi, deja menționați. Din punct de vedere teoretic, conceptul poate însemna sau o consemnare a situației că se poate „vinde” şi cunoaşterea sau că lumea a ajuns la concluzia că ştiința acumulată de către omenire în trecut, adică experiența, poate fi folosită în viitor. Pe o astfel de linie logică se poate ajunge la afirmația biblică: „Ceea ce a mai fost, aceea va mai fi, şi ceea ce s-a mai întâmplat se va mai petrece, căci nu este nimic nou sub soare” (Ecleziast 1:9) sau la simultaneitatea timpurilor trecut, prezent şi viitor sugerată de Einstein. În plan individual, se face o distincție între cunoştințele dobândite din cărți şi cele acumulate din experiența proprie. La primele, Lessing, le spune „erudiție” şi la cunoştințele rezultate din experiență „înțelepciune” arătând că: „cel mai mic capitol al acesteia [înțelepciunea] este mai prețios decât milioanele din cealaltă

I don’t believe that in 1962, when he launched the book "The production and distribution of knowledge", its author, F. Machlup, realized what a brilliant career will enjoy this theme in the next period. When, however, a voice of authority like P. Drucker further developed this issue, the "knowledge-based society" was established. We should not forget, however, that the problem of knowledge was already conveyed when E. Racoviță restated Hamlet’s interrogation: "To know or not know that is the question”, before the two already mentioned. From a theoretical point of view, the concept can be defined either as a record of the condition that knowledge too can be “sold”, or that mankind reached the conclusion that the knowledge acquired in the past, that is experience, can be used in the future. Following the same logic one can reach the famous Biblical statement: “What has been, that will be, and what has happened will come again, for there is nothing new under the sun”, (Ecclesiastes 1:9), or to Einstein’s vision: the simultaneity of past, present and future. Individually, one should make a distinction between the knowledge acquired from books and the knowledge acquired from personal experience. Lessing refers to the first category of knowledge as “erudition” and to the second as “wisdom” stating that “the smallest

[erudiţia]". Cam în acelaşi loc, se găsea şi filozoful francez M. E de Montaigne. Poate acesta este şi sensul proverbului chinezesc „Mai bine vezi o singură dată decât să auzi de o mie de ori". Dar, experienţa se realizează în timp, iar timpul, înseamnă viaţă şi viaţa nu o avem decât o singură dată. Pentru fiecare dintre noi timpul este resursa neregenerabilă. Cum să asimilezi experienţă într-un timp, fatalmente limitat? Asumându-şi riscul imperfecţiunii, oamenii au inventat simularea. Activitatea managerială se poate simula cu jocurile de întreprindere. Simularea preia avantajele şi dezavantajele modelării, adică reprezintă o imagine simplifi-cată a realităţii dar concentrează, în unităţi reduse de timp, zeci de ani de experienţă. Aşa cum se întâmplă mereu în viaţă, un câştig este însoţit de un risc. Decizia, în acest caz, este relativ simplă pentru că trebuie optat între o experienţă simplificată, imperfectă şi lipsa de experienţă. Aceasta este partea simulării care exersează şi îmbogăţeşte capacitatea individului.

Cunoaşterea este şi un element din construcţia indicatorului productivitatea muncii care, astfel, se constituie dintr-un timp trecut (cunoaşterea) şi un timp actual (munca). Aici se potriveşte anecdota „mecanicului de navă", care, când nava trebuia să plece din port şi nimeni nu ştia să remedieze o defecţiune, a rezolvat problema în doar câteva minute. Când pentru această „ispravă" a cerut o recompensă disproporţionat de mare în raport cu timpul lucrat, el a justificat „onorariul" prin anii de experienţă şi acumulare a cunoştinţelor care i-au permis să fie singurul care a rezolvat problema. Într-un fel, el nega, astfel, teoria lui Marx de formare a valorii pe baza timpului de muncă. Sigur că, s-ar putea face multe consideraţii în acest sens şi există o întreagă filozofie pe această temă. Cunoaşterea, de pildă, formulează instinctiv viitorul prin acea proprietate de reflexibilitate despre care ne vorbea marele maestru al finanţelor mondiale, G. Soros. Şi, cred că avea dreptate, pentru că omul nu îşi poate imagina viitorul decât în termenii deja cunoscuţi.

„Maşina" lumii în care trăim este cu „tracţiune pe spate" şi, cunoştinţele acumulate în trecut împing lumea înainte. Dar, ca orice maşină cu tracţiune pe spate, ea merge fără dificultăţi când se deplasează pe un drum deja existent şi cu un

chapter of it (wisdom) is more valuable than millions of the other (erudition)". One may find the French philosopher M. E. de Montaigne on about the same position. Maybe this is the meaning of the Chinese proverb "It is better to see once than hear a thousand times". But experience is achieved with time, time is life and we have but one life. For each of us time is a non-renewable resource. How could one accumulate experience in an inevitably limited while? Taking the risk of imperfection people have invented simulation. Management activity can be simulated within business games. Simulation takes over the advantages and disadvantages of modeling, that is a simplified picture of reality but it also comprises, in small units of time, decades of experience. As it always happens in the real life all success is accompanied by risks. To take a decision, in this circumstance, is relatively simple because one must choose between a simplified, imperfect experience, and the lack of experience. This is a part of the simulation that enriches the capacity of individual practices.

Knowledge is an element in the structure of the labor productivity indicator thus consisting of a time past (knowledge) and a current time (work). The anecdote of the "ship driver" fits here very well, when the ship had to leave the port and no one knew how to remedy a defection, the ship driver solved the problem in very few minutes. When he called for a disproportionately high reward as compared to the time he needed to remedy the defection, he justified the "fees" through the years of experience and accumulation of knowledge that allowed him solve the problem. Somehow, he denied Marx's theory of value based on working time. Certainly, there could be many considerations in this respect and there is a whole philosophy written on the subject. Knowledge, for instance, instinctively makes the future with that property of *reflexibility* we were talked about by the great master of global finance, G. Soros. And I think he was right since man can only imagine his future in terms already known. If we imagined the world as a "car" it would be a "rear-wheel drive" and thus the knowledge accumulated in the past will push

grad de prelucrare acceptabil. Pe teren accidentat sau alunecos deplasarea este aproape imposibilă. Atunci, ar fi necesar şi un punct de sprijin „arhimedic” în faţă. Cu alte cuvinte, în aceste cazuri, cunoştinţele sunt necesare dar nu şi suficiente. Pentru a găsi „punctul din faţă” omul a inventat strategia care, însă, este şi ea dependentă de cunoştinţele deja existente.

După ce a fost lansată de mitologia greacă, ideea vârstelor omenirii a fost preluată de filozofie, mai întâi de A. Comte şi apoi de K. Marx. Comte spunea că omenirea a trecut prin trei stadii: stadiul teologic, stadiul metafizic şi stadiul ştiinţific. Stadiul ştiinţific, potrivit filozofului, care, de altfel, a lansat curentul filozofic pozitivist şi a asociat ştiinţelor termenul de „pozitiv”, începea odată cu revoluţia franceză (1789). Suntem, încă de atunci, aşadar, într-o epocă dominată de ştiinţă. Pe acest fundal s-au creat, ulterior, nuanţări. De exemplu, Taylor spunea managementului pe care-1 promova „management ştiinţific”. Asta se întâmpla în finalul secolului XIX şi începutul secolului XX. În secolul trecut nimeni nu mai punea la îndoială dominanţa ştiinţei, iar tehnologia a devenit „o ideologie fără cuvinte” cum se exprima un diplomat brazilian. S-a încercat chiar definirea câte unui vector care să caracterizeze o anumită epocă. În acest rol s-au găsit pe rând, oţelul, calea ferată, automobilul, petrolul şi, acum, informaţia.

P. Drucker, figură impozantă a secolului trecut în domeniul managementului, a proclamat epoca actuală ca fiind bazată pe cunoştinţe, iar societatea actuală a fost numită societatea cunoaşterii. Termenul a fost îmbrăţişat rapid de multă lume şi consonează perfect cu o altă denumire a perioadei actuale „societatea informaţională”, între cunoaştere şi informaţie demarcaţiile fiind dincolo de esenţe. David Birch de la MIT arăta la mijlocul deceniului opt al secolului trecut că, întreprinderea prelucrătoare a fost înlocuită cu întreprinderea „gânditoare”. Chiar şi marele viitorolog american J. Naisbitt definea, cunoaşterea ca şi cea mai mare bogăţie a epocii noastre. Într-adevăr, omenirea a acumulat un volum uriaş de cunoaştere care face posibil progresul actual. Acest volum trebuie gestionat şi, de aceea, informaţia care este definită ca şi vector al progresului în epoca pe care o traversăm, reprezintă, în acelaşi timp, şi un „obiect” al

forward our world. But, like any rear drive car it goes smoothly when running on an existing, acceptable road. In rough or slippery terrain movement is almost impossible. Then an Archimedean fulcrum would be of help. In other words, in these cases, knowledge is necessary but not sufficient. To find the foothold man invented the strategy, which is also dependent on the existing knowledge.

After being released by the Greek mythology, the idea of ages of mankind was taken by philosophy, first by A. Comte and then by Marx. Comte said that mankind has gone through three stages: theological metaphysical and the stage of scientific progress. The scientific stage, according to the philosopher, who, in fact, launched the positivist current in philosophy and related to science the term "positive", began with the French Revolution (1789). We live, since then, in an era dominated by science. This background has, of course, given way to further interpretations. For example, Taylor said that the management he promoted was "scientific management". That was at the end of the 19th century and in the early 20th century. In the last century no one questioned the dominance of science and thus technology has become "an ideology without words" as expressed by a Brazilian diplomat. They even tried to define vectors that would characterize certain ages. Such vectors were the steel, the rail, the car, the oil, and information, which is defining our age.

P. Drucker, an imposing figure in the management of the last century, declared the current epoch as being knowledge-based and the current society was defined as the society of knowledge. The term was quickly embraced by many researches and it communes perfectly with another denomination of our times, “informational society”, the delimitation between knowledge and information is beyond substance. David Birch of MIT showed in the eight decade of the last century that the manufacturing company has been replaced by the “thinking” company. Even the great American futurologist, J. Naisbitt, defined knowledge as the greatest wealth of our time. Indeed, mankind has accumulated a huge volume

managementului. Nu pot să nu subliniez, pentru a nu ştiu câta oară, că instruirea (care, în România, chiar dacă se face cu taxă, pare a fi gratuită în raport cu ce se întâmplă în lume), este un tezaur neprețuit. Din nefericire, aşa cum s-a întâmplat de mai multe ori în istoria noastră, orice resursă accesibilă sau abundentă am disprețuit-o până când nu am mai avut-o. Într-un astfel de proces ne antrenăm şi acum, iar nivelul de pregătire din şcoala noastră stă drept mărturie.

Să remarcăm că implicarea cunoaşterii în dezvoltare are şi o valență legată de eficiență. Am mai spus şi altă dată că, timpul ca resursă de valoare, are o semnificație diferită funcție de volumul de cunoaştere pe care-1 include. Este o diferență între o oră utilizată în realizarea curățeniei sau în proiectarea unei nave cosmice. Acest adevăr a fost semnalat încă de Comte dar mai mult în caracterul său istoric, în sensul că, altfel se puneau problemele în epocile de început ale omenirii, şi altfel acum, când există o mare acumulare de cunoaştere.

Eu cred, că societatea umană s-a fundamentat pe cunoştințe dintotdeauna. În a doua jumătate a secolului trecut, când s-a lansat conceptul de „societate bazată pe cunoaştere” de către P. Drucker, se consuma, de fapt, evenimentul conştientizării acestui fenomen. Adică, era ca şi punctul de inflexiune din filozofie, când un lucru trece de la starea de existență „în sine” la starea „pentru sine” sau, altfel spus, de la inconştient la conştient. Ceva mai complicat de explicat, este cum ceva dobândit în trecut poate fi utilizat în viitor, în momentul în care am acceptat schimbarea ca şi principiu fundamental al dezvoltării lumii. Singura logică valabilă pentru concilierea schimbării cu cunoştințele acumulate în trecut ar fi o diferență de ritm între cele două concepte. Ar mai fi, poate, o schimbare care îşi păstrează neschimbat sensul generând concepte noi prin acumulări cantitative. Dar cine ne garantează această dinamică? Au apărut, de-a lungul timpului, schimbări provocate de elemente absolut marginale în raport cu fluxul principal de idei care anima o anumită epocă şi care au desenat, o vreme, vectorul principal al dezvoltării. Schimbarea o poate lua în orice direcție ca şi o picătură de apă care se găseşte pe o masă ce vibrează. Se spune că 95% din cunoştințele pe

of knowledge that makes possible the current progress. This volume should be managed and, therefore, information, defined as the vector of progress in our age, is at the same time, an "object" of management. Therefore, I must point out, and it is not for the first time, that training (which, in Romania, even if it is toll appears as free, compared to other countries) is a priceless treasure. Unfortunately, as it has happened several times in our history, we despised all accessible or abundant resource until we lost it. We train with this purpose and the level of training one may find in our school stands as testimony.

It should be noted that involvement in knowledge development is linked to efficiency. As I remarked before, time as a valuable resource has different meanings according to the volume of knowledge it embodies. There is a difference between one hour used for cleaning and one hour used for designing a cosmic ship. This fact was reported by Comte himself but still more in its historical character, in that, they approached problems otherwise in the early ages of mankind, compared to our age when there is a great accumulation of knowledge.

I believe that human society has always been based on knowledge. In the second half of the last century, when P. Drucker launched the concept of "knowledge society" people became, in fact, aware of this phenomenon. In other words, it was similar to the inflection point in philosophy, when a thing transits from the state of existence “in itself” to the state “for himself”, or from unconscious to conscious. In fact, it is harder to explain how something acquired in the past can be used in the future once we accepted change as the fundamental principle in the development of mankind. The only valid logic for the reconcilement of change and the knowledge acquired in the past would be a difference in pace between the two concepts. One might still find a change preserving its direction and generating new concepts through quantitative accumulations. But who can guarantee this dynamic? In time, changes have occurred caused by elements strictly marginal to the mainstream of ideas, changes that inspired and drew the main vector

care le utilizăm azi au apărut în ultima sută de ani. Dar lumea există de câteva mii de ani (?!). Dacă acest proces va continua cu aceşti „parametrii de mişcare” s-ar putea ca peste 100 de ani, timpul prezent să valideze cunoştinţe dobândite, de exemplu, cu 2 ani înainte. Trebuie recunoscut că este o logică interesantă, dar, din nou, dacă am decretat schimbarea ca primă lege a naturii, nimic nu ne împiedică să credem că şi această regulă ar putea fi schimbată. Pe de altă parte, acceptând ideea infinităţii cunoaşterii, va fi întotdeauna ceva ce nu ştim, dar avem în revers, satisfacţia descoperirii unei resurse infinite. Proclamând „societatea bazată pe cunoştinţe” s-ar putea să nu mai avem cum să denumim epocile viitoare. Deci, problema cunoştinţelor şi a rolului lor în progresul societăţii este complexă.

Societatea bazată pe cunoaştere exaltă acele cunoştinţe care construiesc, care generează senzaţia de siguranţă şi control asupra lumii. Marele nostru poet şi filozof, Lucian Blaga, a numit acest gen de cunoaştere, „paradisiacă” sugerând, oarecum latura pozitivă, reconfortantă, a cunoaşterii. Tot el, însă, a identificat, şi cunoaşterea „luciferică”, dezolantă, care aduce omul la marginea abisului infinit, adică acolo unde, cum se exprimă poetul într-una din poeziile sale: „Tot ce-i neînţeles se schimbă în neînţelesuri şi mai mari”. Şi, câteodată, primim semnale şi din această zonă. Poate că, firimiturile scăpate de o pasăre în instalaţia de răcire de la una din cele mai mari realizări tehnologice contemporane: acceleratorul de particule din centrul european de cercetări nucleare de la graniţa dintre Franţa şi Elveţia, a fost un astfel de mesaj care arată vulnerabilitatea oricărui fel de cunoaştere şi ilustrează, chiar imprevizibilul schimbării, despre care făceam vorbire anterior. Într-adevăr, ridicarea temperaturii din instalaţia de răcire cu câteva grade, la CERN, a pus pe jar comunitatea ştiinţifică din acest centru de elită al cercetării. Câteva firimituri scăpate de o pasăre au perturbat procesul de reconstituire a genezei lumii în care trăim (!?). Această întâmplare ar fi un bun argument în teoria haosului. Eu cred, însă, că acel gen de cunoaştere despre care vorbim, când ne referim la organizaţia bazată pe cunoaştere, este situat într-un perimetru mărginit de know-how, competenţe şi capabilităţi, adică acele cunoştinţe

of development. Change can take any direction just like a drop of water lying on a vibrating table. They say that 95% of knowledge that we use today emerged in the last hundred years. But the world is several thousand years (?!). If this process continues within the same “parameters of movement” it might be that over 100 years present time will validate the knowledge acquired 2 years before. We must admit that it’s a very interesting logic, but again, if we stated change as the first law of nature, nothing prevents us to believe that this rule could be changed. On the other hand, accepting the idea of infinite knowledge there will always be something we do not know, yet in reverse, we have the satisfaction of discovering an infinite resource. Proclaiming the "knowledge-based society" we might not know how to define the future ages. Thus, the question of knowledge and their function in the progress of society is complex. A society built on knowledge exalts the knowledge that creates and generates a feeling of safety and control over the world. Our great poet and philosopher Lucian Blaga defined this kind of knowledge as "heavenly" suggesting, somehow, the positive, reassuring side of knowledge. He also identified the “Lucifer-like”, stark knowledge, that brings man to the margins of the infinite abyss, where, as the poet says in one of his poems: “All that is uncomprehended becomes incomprehensible.” And sometimes we do receive signals from this dimension. Perhaps, the crumbs the bird got rid of in the cooling plant at one of the greatest achievements of contemporary technology, the particle accelerator of the European Center for Nuclear Research, on the border between France and Switzerland, was one such message that shows the vulnerability of any kind of knowledge and illustrates the very unpredictability of change, which I remarked above. Indeed, the raising temperature of the cooling facility with a few degrees, at CERN, troubled the scientific community in this elite research center. How many crumbs disturbed the process of reconstruction of the genesis of our world (!?).This story would be a good argument for chaos theory. I believe, however, that the kind of knowledge we are talking about

care, într-o parafrază după termenii financiari, au o mare „lichiditate”. După părerea mea, este vizibil şi un proces de reevaluare a importanţei resurselor. Adică, până la un punct era importantă resursa materială, apoi capitalul, azi discutăm despre resursa umană ca fiind cea mai importantă şi, în cadrul ei, despre partea cea mai abstractă reprezentată de cunoştinţe.

Actuala implicare a omului în viaţa economică, care 1-a nominalizat ca „resursă umană”. Mie mi se pare puţin demonetizantă această titulatură, deşi, o parte a cercetătorilor susţin contrariul. După opinia mea, orice resursă sfârşeşte prin a fi consumată. Cui i-ar plăcea să fie comparat cu o tonă sau chiar 1000 de tone de petrol?

În „Declaraţia de Independenţă a Statelor Unite ale Americii” se spunea: „Susţinem aceste adevăruri ca fiind evidente prin ele însele, că toţi oamenii sunt creaţi egali, căci sunt înzestraţi de Creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile printre care se află Viaţa, Libertatea şi Căutarea Fericirii”. Poate că, nominalizarea omului ca „resursă” concordă cu pragmatismul sau, chiar cinismul acestei epoci. Oricum, distanţa de la tripticul american, evocat mai sus, până la „resursă” pare destul de mare. Este adevărat că, după ce Drucker a declarat epoca noastră „societate a cunoaşterii”, consumul uman pare a se înnobila referindu-se la cunoaştere. Dar, totuşi, să fie omul doar o resursă? Ceva mai reverenţios, s-au exprimat urmaşii lui Fayol care, după un şir de iteraţii terminologice, au stabilit, fără a fi contestaţi prea tare până azi, că una din funcţiile organizaţiei este funcţia de personal. Parcă „personal” înseamnă ceva mai mult şi, oricum, mai difuz decât tranşantul „resursă”. Paradoxal, Marx cu cunoscuta sa formulă „omul cel mai de preţ capital”, pare să respecte, prin asociere, deopotrivă şi omul şi capitalul.

Problematica schimbării este demult cunoscută şi, ea a făcut obiectul preocupărilor filozofice într-o istorie întreagă, din toate părţile lumii. O găsim la Platon şi Aristotel la fel ca şi la Buddha şi Confucius şi s-a întors în Europa în filozofia „marilor germani”, dintre care, Schopenhauer, afirma undeva: „fiecare stare ce apare trebuie să fi decurs sau să fi rezultat dintr-o schimbare care a precedat-o”. Este atât de actual

when we refer to a knowledge-based organization is confined in a perimeter of know-how, of skills and capabilities, i.e. the knowledge that, using financial terms, has a high "liquidity". In my opinion, one can clearly see a process of reassessment of the importance of resources. That is, until one point, material resource was the most important, then it was the capital, today we talk about human resources as the most important and, within it, about the most abstract category represented by knowledge.

The current human involvement in economic life nominated man as "human resource”. It seems to me that this title is discrediting, although some researchers argue otherwise. In my opinion any resource ends up being consumed. Who would like to be compared to a ton or 1000 tons of oil?

The Declaration of Independence of the United States They says: "We hold these truths to be evident in themselves, that all men are created equal, because they are endowed by their Creator with certain unalienable rights among which are life, liberty and pursuit of happiness. Maybe the nomination of the human as "resource" is consistent with the pragmatism or even cynicism of this age. However, the distance from the American triptych, mentioned above, to "resource" seems quite high. It is true that subsequent to Drucker’s defining the "society of knowledge", human consumption appears to elevate referring to knowledge. But, nevertheless, is man just a resource? Something more observant was expressed by Fayolle's descendants, who, after a number of terminological iterations, established without being contested until today, that one of the functions of organization is the personnel function. As if personnel has a deeper meaning and, anyway, more diffuse than the trenchant "resource". Paradoxically, Marx’s well known formula "man as the most precious human capital”, seems to respect, by association, both the man and capital.

The issue of change has long been known and it has been the center of philosophical concerns throughout history, from all over the world. We find it in Plato and Aristotle as well

acest limbaj de parcă ne-am situa într-o „rețea Petri” cu „condiții” şi „tranziții”. Există, oare, mai multă esență decât ceea ce se spune aici, în „modelul schimbării” al profesorului american Kurt Lewin?

Resuscitarea conştiinței schimbării, în lumea afacerilor, au adus-o Hammer şi Champy care afirmau în bestseller-u1 internațional privitor la reengineering, că ne găsim într-o lume în care: „singura constantă previzibilă a devenit schimbarea rapidă şi neîncetată”. Sigur, că despre acest lucru ne avertiza încă Heraclit care credea că schimbarea este perpetuă şi esențială pentru lumea reală sau Aristotel care proclama: „natura este un principiu al mişcării şi schimbării” şi chiar stabilea anumite categorii pentru schimbare. Cu alte cuvinte, ştim din cele mai vechi timpuri că, pe pământ, suntem pe „nisipuri mişcătoare” iar, din 1912, astronomul american V. M. Slipher a demonstrat însăşi deplasarea Universului. Mai putem spera să menținem ceva constant ? Nici măcar mediul.

Rămâne, doar, problema adaptării la schimbare. În mod paradoxal, între evoluționistul Darwin şi biblicul Ecleziast se creează o uluitoare confluență, atunci când şi unul şi altul susțin că trăsăturile deosebite ale individului, fără adaptarea la imperativele timpului, nu sunt suficiente pentru obținerea succesului, ba chiar nici pentru supraviețuire. Darwin spune undeva: „nu supraviețuieşte cea mai puternică dintre specii, nici cea mai inteligentă ci aceea care este mai receptivă la schimbare”. Cu o uşoară deviație în exprimare dar, conducând spre acelaşi înțeles, Ecleziastul avertiza din paginile Bibliei: „nu cei iuți aleargă, că nu cei viteji câştigă războiul, că nu cei înțelepți câştigă pâinea, nici cei pricepuți bogăția, nici cei învățați bunăvoința, ci toate atârnă de vreme şi de împrejurări”.

Ciudat este, faptul că un alt concept care este foarte vehiculat în epoca noastră: dezvoltarea durabilă, presupune chiar menținerea unui „status-quo” pentru condițiile de viață pe planetă. Dacă lipim dezvoltarea pe bază de cunoştințe, de dezvoltarea durabilă obținem chiar un spațiu contiguu care uneşte trecutul cu viitorul şi produce acea „neschimbare” de care ne vorbea Ecleziastul. După cum vedem, ne găsim într-un copios filon de semnificații. Probabil, de aceea „a prins” atât de bine acest concept în spațiul public. Oricum,

as in Buddha and Confucius and it returned to Europe in the philosophy of "the great Germans", of which Schopenhauer somewhere says: "Every appearing state issues or results from a change that preceded it”. The terms used by Schopenhauer are so modern as if we were in a “Petri net” with “conditions” and “transitions”. Is there more essence than what the American Professor Kurt Lewin says in “the model of change”?

The resuscitation of the concept of change in the business world was brought by Hammer and Champy who stated, in the international bestseller regarding reengineering, that we live in a world where "the only predictable constant has become the rapid and constant change”. Of course, Heraclites warned us about this thing, believing that change is constant and essential, or Aristotle who defined “nature as the principle of movement and change” and who even set the categories of change. In other words, we know from ancient times that living on earth is living on "quicksand" and, in 1912 the American astronomer VM Slipher showed the movement of the universe itself. May we hope to keep something constant? Not even the environment.

It only remains the problem of adapting to change. Paradoxically, between the evolutionist Darwin and the biblical Ecclesiastes there is an amazing confluence, where both the one and the other claim that the special features of the individual, without the proper adjustment to the imperatives of time, are not sufficient in order to succeed, not even in order to survive. Darwin used to say that: "not the strongest of the species survives, nor the most intelligent but the one that is more responsive to change". With but a slight deviation in expression, leading to the same meaning, the Ecclesiastes warns us in the pages of the Bible: "not the swift are running, not the brave win the war, neither the wise earn their bread, nor the skilled earn wealth, or those taught the kindness, but all hang on the weather and circumstances”.

It is strange that another common concept in our age, “the sustainable development” infers the preservation of a “status-quo” for living on the planet. If we relate the knowledge-based development to the sustainable development we

managementul „vede” mai mult partea comercială a conceptului.

Să remarcăm, în al doilea rând, că totul este supus unui proces de concentrare. Calculatorul înglobează informaţie care stă inscripţionată, în formă naturală, în volume uriaşe de materie. Explozia atomică dezvoltă cu maxim o tonă de substanţă puterea a zeci de mii de tone de TNT. Şi iată că, acum, în virtutea aceluiaşi proces de concentrare, cunoaşterea devine o resursă pe care o purtăm cu noi după ce a fost culeasă dintr-un volum imens de substanţă şi, mai multe mii de ani de istorie. Acum câteva decenii, academicianul Mircea Maliţa, a scris o carte în care cunoaşterea a căpătat o denumire: „aurul cenuşiu” de la materia cerebrală care înmagazinează şi gestionează cunoaşterea.

Cândva s-a realizat un studiu în care s-au evaluat substanţele din care este alcătuit omul. La preţul pieţei, un om valorează „ca materiale” mai puţin de 100 de dolari USA, dar „produce” valori inimaginabil de mari. Economic vorbind, suntem într-un puseu de eficienţă având un „efect de pârghie” cu adevărat remarcabil. Poate, de aceea, în toate timpurile „comerţul cu oameni” a fost cel mai rentabil, începând de la „comerţul cu sclavi” până la „head hunting-ul” actual.

Anticipând, parcă, epoca cunoaşterii, Göthe spunea, într-una din scrierile sale: „acesta va fi secolul oamenilor capabili, practici, care înţeleg cu uşurinţă lucrurile şi sunt înzestraţi cu o anumită dexteritate; ei se vor simţi superiori chiar dacă nu sunt înzestraţi cu aptitudini deosebite”. Chiar dacă Göthe se referea la secolul XIX, până la urmă, epoca acestor oameni a venit cu 100 de ani mai târziu favorizată de progresele obţinute în producţia de bunuri, adică atunci când cunoaşterea făcea inflexiunea, trecând din sfera semantică a verbului „a fi” în spaţiul de semnificaţie al verbului „a face”.

În „Megatendinţe”, J. Naisbitt notează, citându-1 pe P. Drucker: „Productivitatea cunoaşterii a devenit, deja, sursa productivităţii, a forţei competitive şi a izbânzii economice. Cunoaşterea a devenit deja industria primară, industria care asigură resursele centrale şi esenţiale ale producţiei”.

get a contiguous area that connects past with future and produces that "unalterable" the Ecclesiastes spoke of. As we can see, we find a generous net of meanings. Perhaps this is why this concept took so well in public. However, management "sees" more the commercial part of the concept.

Secondly, let us note that everything is subject to a process of concentration. The computer includes natural information which is inscribed in the huge volumes of material. The atomic explosion develops with maximum a ton of substance the power of tens of thousands of tons of TNT. Just a few decades ago the academic Mircea Maliţa wrote a book in which knowledge was defined the "gray gold" as the brain matter that stores and manages knowledge.

Once they made a study that evaluated the substances man is made of. The market value of a man is less than 100 $ even though it produces unimaginably large values. Economically speaking we experience a flare of efficiency with a truly remarkable “leverage”. Perhaps this is why, in all times, the “people trade” was the most profitable from the "slave trade" to the present "head hunting”.

As if anticipating the era of knowledge, Goethe said in one of his writings that: “This will be the century of capable and practical people, who easily understand things and are endowed with a particular dexterity; they will feel superior even if they are not gifted with special skills”. Although when saying this Goethe referred to the 19th century, eventually the epoch he described came with a delay of 100 years, encouraged by the progress made in the production of goods, i.e. when knowledge made inflection, passing from the semantic sphere of the verb "to be" in the space of the verb “to do”.

In “Megatendinţe”, J. Naisbitt notes, citing P. Drucker:" The productivity of knowledge has already become the source of productivity, of competitive strength and economic victory. Knowledge has already become the primary industry, industry that provides the essential resources of production.